

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

337. An in aliquo casu teneantur Clerici ferre subsidium pro communi, & mista Reipublicae vtilitate, inconsulto Summo Pontifice? Nec tenentur Clerici ad solutionem gabellae impositae pro Physico, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

consilium suum indicatum fuisse, tradit Panormit. ad cap. Non minus. num. 17. & 18. de immun. Eccl. & consilio. 3. volum. 1. incipiente. Super casu contra legem ad instructiones. Neque aliter consulti tunc posse ait, cum summa sit ratio, quae pro Religione facit, *l. sunt persona de religio. & sumpt. funer. P. Sed & non recipi dicta l. Ad instructionem*, Gloss. ibi notat & Gloss. ad Can. generaliter. §. Nonarum 10. q. 1. Ioann. Andr. Panorm. ad d. cap. Non minus. Hucusque Faust. Frustra igitur Patrem Rabardeum pro sua firmanda sententiam Imperatorias leges adducere dicendum est, quia à principio fuerunt nullae, & postea à summis Pontificibus reuocatae, in d. & per leges Imperatorias, ut patet ex *Aub. Item nulla communitas*, ut in specie obseruat Carolus Episcopus Nouariensis, in cap. Conuenior, 23. q. 8. n. 15. apud Gatticum, in Allegat. pro Eccl. fol. 184. ubi probat dictam Constitutionem Imperatorum fuisse nullam ad instructiones leg. *Inuenimus, leg. Neminem, Cod. de Sacrosanct. Eccl. & si quae sunt similes*, quod etiam docet Eminentissimus Dominus meus Cardinalis de Lugo, tom. 2. de Iust. disp. 36. sect. 8. n. 124.

RESOL. CCCXXXVII.

An in aliquo casu teneantur Clerici ferre subsidium pro communi, & missa Reipublica utilitate, inconsulto Summo Pontifice?

Nec tenentur Clerici ad solutionem gabella imposita pro Physico, & Chirurgo, & Ludi Magistro, &c. Ex. p. 7. tract. 1. Ref. 22. alias 20.

§. 1. Respondeo, quod licet Clerici sint exempti, ut supra probatum est, ab oneribus, & vectigalibus laicorum, tamen non ita austerè, & amareè propositionem hanc accipiendam esse existimo, ut Ecclesia aliquando Reipublicae necessitatibus succurrere, obligata non sit, certis concurrentibus conditionibus quas magistraliter ex sacris Canonibus, & Doctoribus explicat sacra Rota, in nunquam satis laudata decisione Brundusinae Gabellae, die 13. Februarij anno 1604. coram Pegna, & de quibus ego ipse in parte §. tract. primo, Refol. 11. igitur quando Laicorum non sufficiunt facultates ad succurrendum communi, & publice necessitati, potest etiam aliqua contributio imponi Ecclesiasticis. Ad hoc tamen olim requirebatur consensus Episcopi, & Clerici, ut patet, ex cap. Non minus, de immuni. Eccl. Nunc vero necessarius est consensus Summi Pontificis, ut patet, ex Bulla Coena: & olim etiam patebat per Concilium Lateranense sub Innocentio III. Vnde non sunt admittenda exempla, quae Rabardeus, ubi supra fol. 60. adducit, asserens in Hispania tempore Philippi II. Pro adiuuandis Catholicis aduersus Haereticos, Gallos, Clericos sine permissione & consilio summi Pontificis impulsos fuisse ad contribuendum subsidium laicis, & fol. 66. & 67. adducit aliqua exempla, etiam ab Hispanis petita. Hoc inquam non est admittendum, quia legibus, & non exemplis est iudicandum. Imòque ad Hispanos, ego inuenio Sahagum de Villalante, in cap. Decernimus de Iudiciis, num. 36. & 38. contrarium, contra Rabardeum, docere: Sic enim ait: Apparet aperte toto errare Caelo opinantes in his causis non esse necessariam Pontificis consultationem: Quo iure, cum in Hispania Regibus Catholicis, ergo eorum Arario in comprimendis Haereticis, & eorum, & Turcarum incurtionibus resistendis pene exhausto Ecclesia in subsidium consultat. Non aliter tamen Rex Catholicus subsidio potitur, quam si à Pontifice, quarta, & Decima concedatur vulgo subsidio, excusado. Ita Sahagum.

Tom. IX.

2. Quod manifestè etiam apparet ex Comitibus Generalibus celebratis anno 1538. in quibus Praelati Hispaniarum licet consenserint dandum esse subsidium petum à Carolo V. Imperatore, tamen teste Aria Montalto, in responso iuris de contributione Ecclesiasticorum, num. 192. sequentem apposuerunt conditionem: [y por que para esto es menester licencia, y mandado de su santidad suplican à su Magestad mande tratar el despachio que para la seguridad de sus consciencias se requiere, y an si son contentos en el medio de la dicha lista,] Videat modò Pater Rabardeus, si Praelati Hispaniarum, & Reges Hispaniae, praebant, & accipiant subsidium inconsulto Summo Pontifice, & sine eius licentia.

Et idè non desinam etiam hic apponere verba doctissimi Valboae de Magronejo in scriptura ad Regem nomine Decani & Capituli Ecclesiae Salmanticensis, Concl. 12. num. 147. ubi sic ait [y no se hà dezir que la consulta de estado Ecclesiastico no es necessaria, auiedo concession Apostolica: porque lo vno, y lo otro es menester. la cõcession para que se pueda imponer el tributo; la consulta del Clero, para que el imperante la tenga con segura consciencia; y expresè probat Textus, in d. cap. Pontifex consultatur, cuius interest communibus vtilitatibus prouidere: no mas de porque por los menòs consultado el Clero, està Westra Magestad seguro de que la gracia de su santidad no es ganada surrepticiamente y esto es lo que VVestra Magestad deve hazer en consciencia, si quiere valerse de las rentas Ecclesiasticas: iuntar el estado Ecclesiastico, conferirlo con el, y vistas las necessidadas, y otras circunstancias, que el dicho estado vea, como mejor podra socorrer, à VVestra Magestad, y despues de todo esto, acudir à su santidad: pero si se haze al reues, que sin que al estado Ecclesiastico sepa, ni entienda nada ganar Westro Breue del Papa, no dexa segura su consciencia, ni puede con seguridad vsar del dicho Breue, como luego diremos. Nè sin preceder estas formas iuridicas, podra VVestra Magestad proceder à la execucion de estos arbitrios en las rentas Ecclesiasticas: porque ha de ser consentiente Clero, & consulto Papa.] Ita Valboa. Vnde satis remanet contra P. Rabardeum probatum Reges nostros Hispaniarum nunquam subsidium ex bonis Ecclesiasticorum petere, & accipere, nisi consentientibus Ecclesiasticis, & obtenta S. Pontificis licentia; per ea quae late differit Panormitanus, lib. 2. consil. 3. & Guttierrez, pract. 99. lib. 1. quaest. 3. & alij penes ipsos.

3. Hinc pro Regno Siciliae praeter consensum Ecclesiasticorum Rex noster obtinuit licentiam à S. PP. N. Urbano VIII. die 16. Augusti 1634. imponendi Gabellam Clericis pro expensis factis tempore Pestis in Ciuitate Panormitana: Et aliam similiter licentiam obtinuit ab eodem Pontifice pro statu Mediolanensi, die 10. Maij 1624. Et contra P. Rabardeum Maximilianus Faust. de Arario Clau. 17. consil. 4. refert multa alia exempla, & praecipue Maximiliani I. & Caroli V. Imperatorum petentium licentiam ab Alaxandro VI. & Paulo III. obtinendi subsidium ab Ecclesiasticis pro Bello contra Turcas, & Haereticos; prout fecit Emanuel Rex Lusitaniae, Leonis X. pro Bello contra Mauritanos. Idem testatur de Duce Ferrariae Alciatas consil. 165. nu. 12. de Duce Florentiae Marthae de iuris. part. 4. Cent. 1. cas. 1. n. 12. & Republica Veneta, Bombus, lib. 5. Histor.

4. Nec obstat supradictis, Clausulam de consultuendo S. Pontifice, ut etiam obseruat Rabardes, fol. 62. appositam fuisse propter imprudentiam quorundam, qui nimium liberales, & promptiores extiterent in his subsidiis, de Arario Ecclesiastico consultuendo, B b ferendis,

Sup. hoe supra in Ref. 248. §. ult. ad mediam. & in Refol. 250. §. 2. in fine.

IN NATI
tribuo
o. l. x. x.
E III

Pro prima
diff. huius
causae in
Ref. 146. §.
ult. in Re-
fol. 47. §. 1.
de 1. & in
Ref. 248. §.
ult. & in
Ref. 249. §. 1.
de 1. & in
d. cap. 1. de
arariorum
concessionibus.
Sup. in Ref.
praenota.

Quae hic est
diff. Ref.
est per
con. & lege
omnes alias
causae.

ferendis. Ergo, quando necessitas est vera, & notoria, non erit opus consultatione Pontificia, Non inquam obstat hoc dicere: Nam obferat Suarez, *lib. 4. cap. 26. num. 18.* quod licet conditio hæc in præsumptione fundaretur, vt indicant illa verba: Propter imprudentiam quorundam, & ideo vbi fuerit euidens Iustitia, & ratio contributionis, & consensus sit debitus secundum prudentiam, non obligare legem illam, quod ad hanc conditionem. Quia præsumptio cedit veritati, & consequenter cessat etiam lex in præsumptione fundata. Respondendum est, ait Suarez, negando assumptum, quia illa lex reuera non supponit rem præsumptam in qua fundetur, sed solum morale periculum, & occasionem frequentis mali, & nocummenti. Hoc autem satis est, vt lex vniuersaliter feratur & obliget etiam in particulari casu, licet in eo negatiue cesset finis, seu ratio legis. Ergo, &c. Sed melius dici potest rationem Textus in *d. c. Non minus*, vt consulatur Sum. Pontifex desumendam esse ex illis verbis. Cuius interest communibus vilitatibus providere, &c. Quia Pontifex est Pater communis totius Orbis Ergo, &c.

Nec etiam obstat ex *d. cap. Non minus*, colligi prohibitionem esse cum pro necessitatibus merè Laicorum imponuntur onera, vt patet *ibi*: Isti verò onera sua, &c. & *ibi*: Qualibet sibi arbitrentur agenda, &c. Secus igitur vbi onus venit imponendum pro communi necessitate Clericorum, & Laicorum. Tunc enim *d. cap. Non minus*, & *d. cap. Aduersus*, non habent locum. Ita Pet. de Anchar. in *d. cap. Non minus*, in fine, & in *cap. 1. num. 5. ex. de immunit. Eccles. in 6. sentis*, & placet Andr. Barb. in *d. consil. 1. col. 20. & 3. vol. 3.*

5. Confirmatur, quia Summus Pontifex in *d. cap. Non minus*, disertè ait, Quocirca sub Anathematis distinctione fieri de cætero italia prohibemus, &c. Talia, inquit, hoc est, vniuersa Laicorum onera imponi Ecclesiis, & Ecclesiasticis personis, easque ac extremam inopiam redigi, fieri prohibemus; Quod & Luca de Penna in *d. l. 2. col. 2. in princ. Cod. de quibus muner. rectè visum est. Ergo quando onera sunt mixta, & respiciunt Laicos, & Clericos, non est recurrendum pro licentia ad Pontificem. Sed hæc omnia sunt falsa, & *cap. Non minus & cap. aduersus* loquuntur de communi necessitate, & nouissime Bulla Cœnæ absolute, & sine vlla distinctione asserit Clericos non teneri ad vllas contributiones nisi obienta licentia Summi Pontificis; & Censuras fulminat. Ergo: Et quidem vt rectè obseruat Ortiz de *Politia immunit. Eccles. part. 3. fol. 322.* Maximilianus Faust. de *Arario class. 17. Cens. 42.* & alij, cum immunitas toti Clero, & in fauorem ordinis fuerit concessa, à singularibus Clericis, etiam in sui præiudicium, renunciari non potest, ex *c. si diligenti de foro compet.* Ergo requiritur necessariò consensus Pontificius. Et ita in terminis de casu in quo Clerici tenerentur præbere subsidium Regni pro necessitate Belli, docet Sanchez in *opuscul. tom. 1. lib. 2. cap. 4. dub. 56. n. 36.* esse necessarium, vt prius obtineatur licentia Pontificis; quod etiam docet Fragosus, Maynardus, Tamburinus, & alij, *vbi infra*; quibus adde ex Doctoribus Gallis Stephanum Baunium in *Theol. mor. part. 1. tract. 11. quæst. 33.* & idè Antonius Borrius in *tract. de Canalata seu seruitiis Vassallorum part. 3. capite 6.* obseruat, quòd tempore Belli Serenissimus Dux Sabaudie Carolus Emanuel, habuit ab Ecclesiasticis subsidia certo modo ad id adhibitio ex Breui & mandato particulari Summi Pontificis.*

6. Concedo tamen Patri Rabardeo hanc consultationem Summi Pontificis non esse necessariam, quando periculum esset in mora; vt in casibus, ait in *Ref. 248.* Fragosus de *Regim. Reipub. part. 1. lib. 2. disp. 4. num. 334.*

Baunius *vbi supra.* Maynardus, de *privileg. Eccles. part. 2. articulo. 23. n. 30. & 31.* & Tamburinus, de *iure Abbatum tom. 1. disp. 15. quæst. 20. num. 5.* inopinati & improvisi belli, vel incurhonis hostium, qui præuideri nequeunt, & quia celeritatem expofulant, & non patiuntur moram; concedo, inquam, in tali casu posse subsidium peti à Clericis, & Episcopis sine consultatione Pontificia, Sed hæc doctrina limitanda est, quòd non fecit Pater Rabardeus, si necessitas non contingat in exactione, quæ ad vnum actum, vel ad breue tempus fit, cum enim longiori tempore sit duratura, licet in casu necessitatis possit inchoari, in consulo Summo Pontifice, cõsulendus postea venit, vt longiori tempore protrahatur, quia potest, quòd ad hanc partem lex impleri. Et ita doctrinam Patri Rabardei optimè limitauit Suarez *contra Regem Angliae, lib. 4. cap. 26. n. 18.* & Castrus Palaus, *tom. 2. tract. 12. disp. unica punct. 9. num. 7.* & Eminentiſſimus Cardinalis de Lugo, de *ius. tom. 2. disp. 36. sect. 8. num. 147.* Et idè ex his patet, quàm difficiliter possit accidere casus, in quo consultatio Summi Pontificis pro subsidio Clericorum obtinendo, non sit necessaria, vel communiter antè vel saltem postea. Preſsi igitur Principes bellorum necessitatibus ad Summum recurant Pontificem, nec audeant sine ipsius facultate tributa Ecclesie imponere: vnde eis adducam verba incomparabilis viri Cardinalis Baronij *tom. 4. anno 387. vbi sic ait. Vides non nisi Apostatas atque hereticos Imperatores exegisse ab agris Ecclesie censum, hac ex parte Pharaone Aegypti Rege deteriores. Cum aliqui Catholicus Principes in ditandis Ecclesiis redditibus munificentissimi semper extiterint. Qui si quando necessitate ingruentium bellorum preſsi indiguerint accipere ab Ecclesiis id perquam submisso animo à Romano Pontifice expetere consueverunt, & ab illo paterna charitatis officio pro facultate præſtari, cuius rei innumera sunt exempla.* Ita Baronius.

7. Nec etiam definam hic apponere ea, quæ cum Rege Hispano loquens, olim docuit sapientissimus Valboa de Magrouejo nomine Decani, & Capituli Ecclesie Salmanticensis, *concl. 11. num. 136. & seq.* [Todos los Principes Christianos (ait) en los mayores aprietos, y trabajos siempre han tenido por vnico remedio acudir à Dios, haziendole ricas promessas, y entriqueciendo con ellas sus templos, y ministros; y así lo han hecho siempre los Reyes de Castilla, y no parece conueniente, que en tiempo que se auia Westra Maestad de desnudar para dar à Dios, y aplacar su ira, se trate de quitarle lo que es ya suyo, y se tome por remedio de la necesidad lo que siempre ha sido ruyna, y destruycion de los Reynos. Y comunemente los trabajos del Rey D. Alfonso el Sabio todos los antiquos Historiadores atribuyen à las Tertias que tomó. Ganuino en los Anales de Francia, lib. 1. en la vida de Lotario, dice, que apretado con los gastos de la guerra, trato con los Obispos, y de su consentimiento, que le diessen las tercias de sus rentas Ecclesiasticas, y solo el Arçobispo de Tours, se lo cõtradixo, amenazandole, que si no desistia de à quella demanda, Dios le quitaria el Reyno, y este temor le hizo desistir de su proposito. De Carlos hijo de Pipino, que murio el año de 741. refiere Gaguino, lib. 3. que estando muy gastado con las guerras de Inſieles el y toda la Nobleza de Francia, cõsimiendo los Obispos, como de los diezmos para pagar la gente haziendo solemne juramento de boluerlo à pagar, si Dios le diese vida, y con todo esto dixo San Eutberio Obispo Aurelianoſe, que vna noche auia visto el alma de Carlos en el Inſierno por este Sacrilegio; y lo refiere Antonino, 2. part. 1. 4. c. 2. §. 3. y el mismo Gaguino lib. 6. en la vida del Rey Luys, que llamaron el Gordo, que murio el año de 1137. refiere, que porfiando este

Rey

Rey en aproucharse de las rentas Ecclesiasticas, le dixo San Bernardo, que esta profia le costaria la vida de su hijo; y assi fue, que se le mató vn Caballo de vna cayda, que dio con el en el campo. Aun Polibio dize que despues que Pompeio mostro poca reuerencia a los Templos, no le succedio nada bien: pues mejor la ha de temer Westra Maestad: *pues es comun opinion de los historiadores de España, que al primer subsidio, que Carlos V. pidio a las Iglesias, se lo perdio vna riquissima armada, que venia de las Indias; y quando lapidio Philippo II. se le perdieron las Galeras en la Herriadura, y quando vendio con Breue de Gregorio XIII. los lugares de la Iglesia, se le perdio la Goleta; y desto tenemos mil exemplos, y quiza, oy se han perdido las Naos de la Flota; y no parecen los Galeones, per otro tanto.* [Hacafque Valboa.

8. Nec desinam hic adnotare quod Sancius I. Aragonum Rex (vt obseruat Hieronymus Zurita, lib. 1. *Annalium*, c. 23. & Stephanus Valentinus, lib. de *potest. Summi Pontif. cap. 2.*) quamuis auctoritate Alexandri II. & Gregorij VII. Ecclesie redditus in publica Bulla consumpsisset, illis præsertim temporibus vbi pro aris & focis contra Mauros pugnabatur, veritus fortasse ne Christus Ecclesie caput, regia licentia offenderetur anno 1081. Ante altare Diui Vincentij in oppido Rode, publicam penitentiam egit, quod decimas, & Ecclesie redditus in dictos vilis transfulisset.

9. Et tandem non desinam hic obiter etiam obseruare, non bene Rabardem cum Henriquez sentire Clerum teneri ad contributionem, vt oppidum, quod Rex vendite volebat, se redimeret, dando Regi hanc pecunie summam, pro qua oppidum alteri Principi, vel Domino vendere cogitabat; Quia talis redemptio, tam vilis, & commoda videbatur Clericis, quam aliis Ciuibus Laicis. Quia hoc est fallum: talis enim necessitas, licet sit publica, tamen non tangit Clericos principaliter, sed solum secundariò, vt sunt membra Comunitatis, alioquin nimis angustū, & prope nullum esset in oneribus publicis priuilegiū Clericorum: igitur quando necessitas est publica, solis tamen Laicis est communis, licet indirecte, ac remore ad Clericos quoque pertinent. Ita Lessius, lib. 2. cap. 3. dub. 3. n. 25. Azorius, part. 3. lib. 5. c. 19. q. 11. Recognosce me ipsum refulentem Henriquez, n. 1. part. 1. tract. 2. Resol. 38. Vnde à fortiori non assentiri P. Bagnio in *Theol. mor. part. 1. tract. 11. q. 33.* assentiri Clericos teneri contribuere ad apparatus, & pompam, qua Reges in vrbem inuehuntur; Ita Sanchez, in *opusc. tom. 1. lib. 2. cap. 4. dub. 55. num. 23.* & me citato Trullench in *Decal. tom. 1. lib. 7. cap. 12. dub. 8. num. 24.* Neque Menochio *conf. 800. num. 26.* & Gaspari Klockio. *Tract. Nomicopolitico, de contribut. c. 12. num. 227.* assentibus Clericos teneri ad impensas Academiae publicæ Principis secularis. Et ideo Sacra Congregatio Episcoporum die 2. Augusti 1619. declarauit Clericos non teneri ad solutionem Gabellæ impostæ pro Physico, Chirurgo, & Ludimagistro.

RESOL. CCCXXXVIII.

An Decretum Bonifacij VIII. in cap. Clericis de Immunitate Eccl. in 6. hodie persistat?
Sed difficultas est de Regibus Gallie stante priuilegio Bonifacij VIII. concessio Philippo pulchro, vt non expectato Episcoporum consensu, possint, urgente necessitate, imponere onera Ecclesiasticis, & an tale priuilegium sit in usu? Ex part. 7. tract. 1. Resol. 23. alias 21.

§. 1. Negatiuam sententiam docet P. Rabardus, *sect. 3. n. 5. fol. 61.* asserens, dictam Constitutionem Bonifacij fuisse postea abrogatam à Benedicto XI. in *Extrauag. quod olim de immun. Eccl. &* postea à Clemente V. in *Clem. Quoniam eodem tit.* Et ita reuera est, licet Benedictus retrinzerit solum Constitutionem Bonifacij, ad exigentes tantum. Sed Clemens illam prorsus reuocauit, non solum quoad Clerico sponte soluentes, sed etiam quoad Principes exigentes, vt obseruat Glossa in *d. cap. Clericis.*

§. 2. Sed hæc opinio Rabardei non est admittenda; nam licet Benedictus, & Clemens Pontifices reuocauerint, vt dictum est Decretum Bonifacij; tamen Leon X. in Concilio Lateranensi illud renouauit, anno 1521. *sess. 9. sub finem, §. Et cum a iure tam Diuino, &c.* vbi hæc verba habentur: Innouamus omnes Apostolicas sanctiones in fauorem libertatis Ecclesiasticæ contra eius violatores quomodolibet editas: & cum in Lateranensi, pariter ac Concilijs generalibus sub excommunicationis poena prohibitum fuerit, vt Reges, & Principes, Duces, Comites, Barones, Reipublicæ, & alij Potentatus qui cumque Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, ac Terris quomodo Præsidentes, Collectas, Decimas, & alia huiusmodi onera Clericis, Prælati, & alijs quibuscumque personis Ecclesiasticis imponant, exigantque, neve à sponte etiam dantibus, & consentientibus recipiant: atque in præmissis auxilium, fauorem, vel consiliū, palam, vel occulte præstantes, in excommunicationis latae sententiæ poenam eo ipso incendant: & ipsæ quoque Reipublicæ, ac Communitates, & Vniuersitates circa hoc quomodolibet delinquentes, Ecclesiastico eo ipso subiciantur interdicto: Prælati etiam præmissis absque expressa Romani Pontificis licentia vtrò consentientes excommunicationis, & depositionis poenam ipso facto incurrant, statuiamus, & ordinamus, vt de cætero talia præsumentes etiam (vt præfertur) qualificati fuerint, vltra supradictas poenas, quas contraueniendo ipso facto incurtere volumus, innouamus, quod ad omnes actus legitimos, inhábiles, & intestábiles habeantur. Hæc ibi. Et singulis annis idem efficitur in Bulla Cæne.

3. Audiatur igitur P. Rabardus acutissimum suæ Religionis Theologum, & recondite eruditionis virum P. Comitolum, in *respos. mor. lib. 1. q. 95.* sic asserentem: Egenti Ciuitati, vel Principi à Clerico subueniri æquissimum est: verum id non assentiente Romano Pontifice, fieri non debere planum est ex interpretatione Innocentij, Ostiensis, Io. Andri. in *cap. Non minus, de immun. suarum explanationum num. 9.* & Panormitani in *idem c. num. 4.* & Butrij in *cap. Peruenit, eodem tit. n. 5.* & Ancharani in *cap. Qui nonnulli, de immun. lib. 6. num. 5.* qui hanc, ait, Canonistarum esse sententiam: Quod ipsum seueris legibus ab Romanis Pontificibus sancitum est, ab Innocentio III. in *cap. Aduersus, de immun.* cum is præset Lateranensi generali Concilio, à Bonifacio VIII. in *cap. Clericis, de immun. lib. 6.* à Benedicto XI. in *Extrauag. quod olim, de immun.* à Clemente V. in *Concilio generali Viennensi, cap. 1. eod. tit.* à Leone X. in *Concilio generali Lateranensi, sess. 9. in Constitutione, cuius est initium, Superne dispositionis, ab alijs Romanis Pontificibus, in Bulla Cæne, Canon. 18.*

4. Et quamuis Bonifacij VIII. Constitutio reuocata fuerit à Clemente V. in *Concilio Viennensi*, nihilominus à Leone X. in *Conc. generali Lateranensi, sess. 9.* restituta fuit in quo Concilio cunctæ Bonifacij VIII. Constitutiones ad libertatem Ecclesiasticam pertinentes renouantur: & quod in sua Decretali sancit Bonifacius, eisdem verbis, & sententijs sancit